

Ideový rámec a filosofie práce SVP Svitavska – ALFA

Středisko výchovné péče Svitavska (dále jen „SVP“) vzniklo v roce 2014 jako reakce na dlouhodobou absenci preventivně výchovných služeb v okrese Svitavy.

Při své práci se SVP řídí příslušnými právními předpisy a nařízeními. Splňuje všechna pravidla pro práci obdobných zařízení v ČR.

Po čtyřech letech práce vnímá zřizovatel jako nezbytné stanovit jakýsi ideový rámec nebo filosofii práce SVP. Důvody jsou zejména následující:

- Velká roztržitost v metodách, přístupech, postupech a kvalitě práce středisek v rámci ČR,
- Absence principů práce středisek, a to i přes nastupující éru standardů kvality, které jsou pouze obecnými formálně přítomnými kritérii bez konkrétního obsahu užitečného v denní práci,
- Absence dlouhodobé koncepce práce SVP, a z toho plynoucí nekonceptnost práce
- Dlouhodobé zkušenosti zřizovatele v práci s ohroženými a rizikovými dětmi, a z nich plynoucí poznatky.

Z každodenního pracovního pohledu se ideový rámec nebo filosofie práce může jevit jako nadbytečná či zbytečná. Opak je pravdou. Ideový rámec a filosofie práce je základem, ze kterého každodenní práce vychází. Určuje směřování zařízení, odlišuje je od masy jiných, šedivě průměrných zařízení stejného typu. Je majákem pro pracovníky SVP, kteří tak mohou zacílit svou práci a spolupodílet se na směřování zařízení, neboť toto je jimi tvořeno. Vytváří budoucnost postavenou na zřetelných základech.

Východiska:

XXV.

Přikázal jsem proto povolát vychovatele a řekl jim:

„Vaším úkolem není zabíjet v lidských mláďatech člověka, ani dělat z nich mravence, kteří mají žít v mraveništi. Nepovažuji za důležité, bude-li člověk více nebo méně uspokojen. Důležité je, bude-li více nebo méně člověkem. První pro mne není otázka, bude-li člověk nebo nebude šťasten. A nejsou pro mne důležitá tučná břicha lenivců, kteří jsou jako dobytek v chlévě.

Nebudete je přecpávat prázdnými formulkami, nýbrž obrazy, které jsou nositeli struktur.

Nebudete je sytit především mrtvými znalostmi. Ale ukujete jim styl, aby mohli věci uchopit.

Nebudete jejich způsobilost posuzovat podle schopností, které snad projeví v tom či onom směru. Neboť nejdále dojde a nejúspěšnější bude ten, kdo nejvíc zápasil sám se sebou. Budete proto přihlížet především k lásce.

Nebudete zdůrazňovat užitek. Ale lidskou tvorbu, aby určitý člověk hobloval své prkno poctivě a věrně, a on je pak ohobluje lépe.

Budete učit úctě, neboť ironie je věcí darmochleba a znamená, že byly zapomenuty tváře.

Budete bojovat proti poutům, která člověka svazují s hmotnými statky. Budete vytvářet z lidského mláďete člověka, a to tak, že je budete učit především směně, neboť kde není směny, zbývá jen zkornatění.

Budete učit rozjímání a modlitbě, neboť jimi se duše stává širší. A lásce. Neboť co může nahradit lásku? A sebeláska je opak lásky.

Trestat budete především lež a také udavačství, i když to obojí může být zajisté člověku prospěšné a obci zdánlivě také. Ale silní se rodí pouze z věrnosti. A není možné být věrný na jedné straně a na druhé ne. Věrný člověk je věrný vždycky. A není věrný ten, kdo dokáže zradit druhá, s nímž pracuje. Já potřebuji silné město, a nehodlám opřít jeho sílu o lidskou hnilobu.

Budete učit smyslu pro dokonalost, neboť každé dílo je putováním k Bohu a dokončeno může být až smrtí.

Nebudete ve svém učení klást na první místo milosrdenství či odpuštění. To obojí by totiž mohlo být špatně pochopeno a stát se pouhou měkkostí před urážkou a vředem. Nýbrž budete učit nádherné spolupráci všech skrze všechny a skrze jednoho každého. Pak bude chirurg spěchat pouští, aby dal do pořádku třeba jenom koleno prostého dělníka. Neboť tu půjde o prostředek. A oba dva potom budou mít jednoho vůdce.“

Antoine de Saint-Exupéry, Citadela, str.78-79; Vyšehrad 2002

„Vy máte jistě asi velikánské, úrodné polnosti,“ řekl Candide Turkovi.

„Mám jen dvacet jiter,“ odpověděl mu skromně stařík.

„Obdělávám je s dětmi a práce od nás odvrací tři velká zla. Nudu, neřesti a nouzi.“

Voltaire, Candide

Výše uvedené citace jsou ideovým rámcem Střediska výchovné péče Svitavska. Ideový rámec není dogmatem, je rámcem, ze kterého při práci SVP vycházíme.

Filosofie práce SVP

K dosažení dobrých výsledků práce je nutné položit si základní otázky:

- Co je smyslem naší práce?
- Jaký je cíl práce SVP?
- Čeho chceme ve své práci dosahovat?

Pracovat efektivně, to znamená:

- S těmi, kteří to potřebují –
 - o rodiče, dítě, škola ➡ klienti SVP
 - o Pracujeme vždy s celým systémem, ve kterém se objevila disbalance, nikoli s jeho izolovanou částí (systém=rodina, škola, sociální okolí)
 - o Potřeby, schopnosti a cíle klientů jsou východiskem a smyslem práce
- Tam kde to potřebují
 - o maximálně v přirozeném prostředí (domov, škola, ...)

- Co nejbližší klientovi, jeho přirozenému prostředí, je-li to možné a vhodné
- Tehdy, když to potřebují
 - v čase, kdy se potíže objevují, tehdy je třeba je řešit
 - Včasná intervence = co nejdříve od vzniku disproporce
 - Rodiče a děti se neřídí školním rokem, naopak doba prázdnin pro ně bývá často kritická
 - Termíny schůzek musejí být v co nejkratším čase od požádání o ni
 - Hodina schůzky, intervence, apod. odpovídá potřebám klienta
- Tak, jak to potřebují (vhodné metody práce)
 - Metody práce musejí odpovídat potřebám klientů – jak do obsahu, tak do formy
 - Čas, místo, způsob
 - SVP poskytuje všechny své služby celoročně, v souladu s potřebami klientů
- Tak dlouho, jak to potřebují
 - Čas je na jedné straně limitující faktor, na druhé straně je zásadní pro dosažení úspěchu v práci
 - To nejdůležitější, co můžeme klientům dát, je čas
 - Při tvorbě a aplikaci programů a metod práce je nezbytné respektovat biologické zákonitosti fungování mozku člověka, jinak veškerá práce ztrácí smysl

Teze pro podobu, formy a metody práce:

Ten, kdo chce jemu svěřené formovat, nikoli deformovat, musí s nimi nezbytně pracovat, být s nimi v činnostech, aktivitách,....

Drezura a výchova – drezurou dosáhneme poměrně rychle výsledku, ale stačí zapomenout bič a tygr nás sežere (= režimovým prostředím dosáhneme změny, stačí však přejít do nerezimového prostředí=zpět domů, do školy, apod. – a výsledky jsou pryč v mžiku.).

Výchova je dlouhodobější, obtížnější, ale dosahujeme jí trvalých výsledků.

Stanovování cílů spolupráce musí vycházet z potřeb, rodiny, dítěte, školy, v žádném případě ne z vlastních potřeb, přání, cílů.

V naší práci je rovnoměrně zastoupena práce i hra, učení probíhá oběma způsoby.

Pracujeme celoročně, bez ohledu na umělá dělení na prázdniny a čas mezi nimi.

Pokud nebudeme důsledně zaměřeni na výsledek práce ve všech činnostech, ztrácí naše práce smysl.

Je nezbytné stanovit si, co je výsledkem naší práce a podle toho určit metody, přístupy a postupy.

Pokud máme objektivně stanovené indikátory, jsme povinni při práci s nimi zacházet a respektovat je.